

Regionsmøde 2009

120
DECEMBER 2009

RET & SKEL

Information for hegnsyn

Foreningen af Hegnsyn i Danmark

RET & SKEL, Information for Hegnsyn

Udgives af Foreningen af Hegnsyn i Danmark og udkommer 4 gange årligt i et oplag på ca. 500 stk.

Henvendelser om tegning af abonnement (kr. 100 årligt), udbringning af bladet, person- og adresseændringer m.v. rettes til foreningens forretningsfører.

Hegnsyn, kommunale forvaltninger og andre opfordres til at gemme bladene og evt. senere gøre brug af dem som opslagsværk. Register over bladenes indhold 1986-2000 forefindes i blad nr. 81 – herefter én gang årligt.

Bladet layouts og trykkes hos Slagelsetryk, Rosengade 7C, 4200 Slagelse.

Redaktør og ansvarlig i henhold til presseloven:

Bent Jensen, Mylius Erichsens Vej 23, 7400 Herning, tlf. 97 2203 97.

E-mail: bentjensen@hegnsyn.dk

Indholdsfortegnelse

Fra formanden	side 3
Adresser, oplysning om honorarer og spørgetjeneste m.v.	side 4
Tilmelding til Hegnsynskursus 1 for hegnsynsmænd og sekretærer	side 5
Foreningen af Hegnsyn i Danmark	side 6
Hjælp til de nye Hegnsyn	side 7
Omkostningsfordeling ved skelforretninger	side 8
Spørg bare	side 16
Regionsmødet 2009	side 17
Brevkasse	side 18

Fra formanden

Vi er i skrivende stund i november måned, og der har netop været afholdt kommunevalg. Hegnsynenes funktionsperiode udløber med udgangen af 2009. Der er al mulig grund til at sige tak for samarbejdet til de kolleger, der stopper nu. Nogle har fungeret i tre år og andre i fire år.

Fra de 32 kommuner, der ikke ændrede størrelse ved kommunalreformen i 2005, har hegnsynsmændene været med i 4 år og i de 65 kommuner, som blev sammenlagt, har hegnsynsmændene været med i tre år, og det har forhåbentlig, uanset længden, været en god oplevelse at være hegnsynsmand. Der skal for nuværende lyde en stor tak fra Foreningen af Hegnsyn til de folk, der ikke bliver beskikket til en ny periode eller vælger at stoppe. For mit eget vedkommende kender jeg ikke fremtiden, men synes under alle omstændigheder, at det har været en spændende og en meget stor oplevelse at være hegnsynsmand. Jeg håber dog på, at blive beskikket igen.

Regionsmødet på Hejse Kro ved Fredericia lørdag den 31. oktober 2009 blev efter min mening en god oplevelse. Dog med lidt færre deltagere end normalt. Specielt tak til oplægsholderne, uddannelsesudvalget og formanden for uddannelsesudvalget.

Det er vigtigt, at man uddanner sig, og i den forbindelse skal det nævnes, at Foreningen af Hegnsyn allerede lørdag den 6. februar har planlagt det første af to grundkurser i 2010 på Visensbjerg Kro. Derfor - sørg for at få den fornødne bevilling til kurset fra din kommune.

Næste årsmøde i Foreningen af Hegnsyn afholdes den 26. og 27. marts 2010 i Svendborg, og da det er mødet, hvor der også afholdes valg til bestyrelsen, opfordrer jeg medlemmer, der måtte ønske at gøre et stykke arbejde for foreningen, om at gøre opmærksom på dette.

Cand. jur. fuldmægtig Flemming Jessen har overtaget pladsen efter fuldmægtig Anne Holst, som er gået på pension fra dette efterår. Fra Foreningen af Hegnsyn skal der lyde en stor velkomst, et stort tillykke og et ønske om et godt samarbejde med Flemming Jessen.

*Skyerne gråne og løvet falder
fuglene synger ej mer
vinteren truer og natten kalder
blomsterne sukke: det sner!
Og dog bære blus vi med glæde.*

Grundtvig, N.F.S. 1847

Glædelig Jul og Godt Nytår til alle!

Jens Ernst Nielsen

Foreningen af hegnsyn i Danmark

Gedhusvej 17 • 7441 Bording • Tlf. 9714 5450 • www.hegnsyn.dk

Formand: Jens Ernst Nielsen, Ikast-Brande kommune
Gedhusvej 17, 7441 Bording.
Tlf. 9714 5450. E-mail: jenie@ikast-brande.dk

Næstformand: Mogens Peulicke, Helsingør kommune
Rønnevænget 18, 3070 Snekkersten
Tlf. 3032 1183. E-mail: fleur@stofanet.dk

Kasserer: Jørgen Nielsen, Svendborg kommune
Traverskiftet 31, 5881 Skårup.
Tlf. 6223 1530. E-mail: jn@hegnsyn.dk

Sekretær: Preben Andersen, Nørre Djurs kommune
Egevej 22, 8500 Grenå
Tlf. 2813 5238. E-mail: pr.a@stofanet.dk

Best.medlem: Halfdan Nørgaard-Mortensen, Roskilde kommune
Langholm 23, 4000 Roskilde
Tlf. 4675 7532. E-mail: dot-halfdan@webspeed.dk

Forretningsfører og redaktør: Bent Jensen, Mylius Erichsens Vej 23, 7400 Herning.
Tlf. 9722 0397 / 6169 0397
E-mail: bentjensen@hegnsyn.dk

Vederlag for hegnsyn og vurderingsforretninger:

Et hegnsyn koster kr. 1125, som fordeles med kr. 475 til formanden og kr. 325 til de øvrige 2 medlemmer.

Ved en vurderingsforretning efter Mark- og Vejfredsloven tilkommer der vurderingsmændene et vederlag på kr. 800, som fordeles med kr. 475 til formanden og kr. 325 til den anden vurderingsmand. Når undtagelsesvis 3 personer deltager som vurderingsmænd udgør hele vederlaget kr. 1125 og fordeles som ved et hegnsyn.

Tilmelding til Hegnsynskursus

Kursus 1 - specielt for nye hegnsynsmænd og -sekretærer

Lørdag den 6. februar 2010 kl. 08.30 – 16.00

Hotel Vissenbjerg Storkro, Søndersøvej 30, 5492 Vissenbjerg, tlf. 64 47 38 80

Kroen ligger ud til den gamle hovedvej mellem Odense og Middelfart, ca. 25 km fra Odense.

Følgende tilmeldes:

(mærk venligst **f** for formand, **m** for medlem og **s** for sekretær)

.....
.....
.....
.....

Sidste rettidige tilmelding er fredag den 29. januar 2010

Send denne blanket til, eller meld dig via hjemmesiden www.hegnsyn.dk til:

Bent Jensen
Mylius Erichsens Vej 23, 7400 Herning
E-mail: bentjensen@hegnsyn.dk

Pris 1200,- kr. pr deltager overføres forud til:

Danske Bank, Reg.nr. 1513 Konto nr. 43 41 70 71 67. Foreningens CVR-nr. er: 7149 2419.

Deltagerliste fremsendes derefter til den adresse som anføres her:

.....

Navn og adresse

.....

Dato og kommunens underskrift/stempel

.....

Foreningen af Hegnsyn i Danmark

Stiftet den 5. december 1973

Foreningens formål er at varetage fælles interesser,
herunder udøvelse af kursusvirksomhed og udgivelse af bladet RET & SKEL.

Som medlemmer optages hegnsynsmedlemmer og vurderingsmænd
i henhold til lov om mark- og vejfred.

Hegnsynsekretærer kan deltage i generalforsamlingen med taleret
og kan i øvrigt benytte sig af foreningens servicetilbud.

Årskontingentet fastsættes på den ordinære generalforsamling
og betales pr. Hegnsyn.

Ordinær generalforsamling afholdes hvert år inden udgangen af marts.

Hjælp til de nye hegnsyn

Med virkning fra 1. januar starter de nyudnævnte Hegnsyn deres virke for de næste fire år. Nogle af medlemmerne er gengangere fra sidste periode, men mange er ganske nye ud i metieren, og til dem er der hjælp at hente, når foreningen allerede i februar byder på et grundkursus i hegnsyn.

Sekretærerne bør oplyse om kurset og opfordre de nye medlemmer til at deltage.

Kurset tager først og fremmest sigte på de nyudnævnte hegnsynsfolk, men henvender sig i lige så høj grad til nyudnævnte hegnsynssekretærer i kommunerne. Skulle der være mere erfarne hegnsynsfolk, der føler trang til lidt genopfriskning af deres viden, er de naturligvis også velkomne.

Kurset, der strækker sig fra kl. 08.30 til 15.30 lørdag den 6. februar, afholdes på Vissenbjerg Storkro, der ligger centralt i landet, nemlig midt på Fyn. Kursusleder er formanden for foreningens uddannelsesudvalg, Halfdan Nørgaard-Mortensen, og undervisningen er lagt i hænderne på advokat Jørgen Jørgensen og hegnsynsrådgiver Svend Gunnar Kofoed-Dam.

Da de nye hegnsynsmedlemmer måske ikke ser dette blad, eller på anden måde når at blive klar over kursusmu-

ligheden, opfordrer vi de genudpegede hegnsynsmedlemmer og sekretærerne til at gøre dem opmærksomme på det og være behjælpelig med tilmeldingen. Kursusprisen er kr. 1200,- pr. deltager.

Tilmelding skal ske senest den 29. januar til:

Forretningsfører Bent Jensen
Mylus Erichsens Vej 23, 7400 Herning.
Tlf. 61 69 03 97
E-mail: bentjensen@hegnsyn.dk.

Se tilmeldingsskema på side 5 i dette blad, eller under "Uddannelse" på foreningens hjemmeside

www.hegnsyn.dk

Kursusprogram

Kl. 08.30 – 09.30

Ankomst, morgenkaffe, registrering og præsentation.

1. lektion

Hegnslovens opbygning.

2. lektion

Hegn / hegnstvist.

3. lektion

Hegnsynet / hegnsynsforretninger.

4. lektion

Tvangsfuldbyrdelse.

5. lektion

Domstolenes kompetence i hegnssager.

Kl. 15.30

Evaluering og afslutning.

Howdan du finder Vissenbjerg Storkro

Vissenbjerg Storkro, Søndersøvej 30, 5492 Vissenbjerg, telefon 64 47 38 80. Kroen ligger ud til den gamle hovedvej mellem Odense og Middelfart, ca. 25 km fra Odense.

Motorvejen er beliggende ca. 1 km fra kursusstedet, og benytter man afkørsel nr. 54 kører man direkte til hotellet. Benytter man tog, skal man tage bus nr. 830 fra Odense.

Omkostningsfordeling ved skelforretninger

Af Jørgen Jørgensen

På foreningens regionsmøde på Hejse Krov. Fredericia den sidste dag i oktober holdt advokat Jørgen Jørgensen et glimrende foredrag om dette emne.

Enhver, der mener at have interesse i at få konstateret den rette beliggenhed af en ejendomsgrænse, kan anmode en praktiserende landinspektør om at afholde skelforretning.

Der er særlige regler for København og Frederiksberg, hvor det ikke er nødvendigt med en skelforretning forud for sagsanlæg i en tvist om skellets rette beliggenhed.

Almindeligvis vil det være to naboer, der har en interesse i at få fastlagt skellet, men andre, f.eks. brugere af fast ejendom, offentlige myndigheder og institutioner eller koncessionerede selskaber, der i forbindelse med projektering af veje og ledningsanlæg og lignende kan have interesse i at få skellet nøjagtigt fastlagt, samt Kort & Matrikelstyrelsen med henblik på berigtigelse af matrikelkort.

Hvis ejendommens grænse er klar, f.eks. fordi den naturligt er afgrænset af vandløb eller mod havet, således at der ikke er nogen uvished om, hvor skellet går, kan der ikke rekvireres

skelforretning, fordi der ikke er en retlig interesse heri.

Afgrænsninger mod umatrikulerede arealer, gadejord, kirkegårdsjord og tilsvarende arealer kan være genstand for skelforretning, hvis man vel at mærke ved, hvem der ejer jorden på den anden side af skellet. Hvis det ikke er tilfældet, må den, der mener at have adkomst til et umatrikuleret areal, anlægge sag om ejendomsdom, før der kan rekvireres skelforretning.

Der er i udstykningsloven, lovbekendtgørelse nr. 494 af 12. juni 2003 med senere ændringer, og i bekendtgørelse om skelforretninger, bekendtgørelse nr. 82 af 10. februar 2006, samt i Kort & Matrikelstyrelsens vejledning nr. 61 af 12. juni 2003 givet en række anvisninger på, hvorledes skelforretninger afvikles.

Der er regler om indvarsling af begge parter, der har krav på at være til stede samtidig og på at udtale sig, helt som ved alle andre retskonflikter.

Landinspektøren skal ved forrettningens begyndelse gøre rede for reglerne om skelforretning.

Skelforretninger foregår i øvrigt på den måde, at landinspektøren beder parterne om at redegøre for deres synspunkter – nedlægge påstande – herunder om der foreligger hævd eller andre forhold, der har indflydelse på fastlæggelse af skellet.

Når landinspektøren på baggrund af disse forklaringer og egne undersøgelser kommer frem til et resultat, skal

han søge at få parterne til at blive enige om skellets beliggenhed. Lykkes dette ikke, træffer han en afgørelse og afgiver en erklæring herom.

Landinspektørens afgørelse og indsigelser mod denne

I henhold til bekendtgørelse om skelforretninger skal landinspektøren, hvis parterne ikke kan tiltræde hans afsætning af skellet, udarbejde en erklæring, der skal indeholde følgende oplysninger:

- Hvem der har rekvireret skelforretningen.
- Hvem der blev indkaldt til skelforretningen.
- Hvem der var til stede ved skelforretningen.
- Parternes påstande om skellets beliggenhed og de afgivne forklaringer.
- Oplysning om, hvorvidt skellet, da skelforretningen blev indledt, fremtrådte ved tydelige tegn eller synlige skelmærker, eller om hegn eller skelmærker var urigtigt anbragt.
- Landinspektørens egne undersøgelser.
- Landinspektørens begrundelse for sin afgørelse.
- Beskrivelse af det afsatte skels beliggenhed og de anbragte skelmærker med tilhørende kort, hvorpå skellet og skelmærkerne er indtegnet og målsat efter reglerne i §36 i bekendtgørelse om matrikulære arbejder.

Landinspektøren skal snarest muligt sende parterne erklæring og kort samt underrette dem om, at skellet er bin-

dende, hvis de ikke inden 8 uger har anlagt retssag mod den anden part om skellets beliggenhed, og om at omkostningsfordelingen kan indbringes for Hegnsynet inden samme frist – 8 uger. Det er vigtigt at mærke sig, at det er den anden part, der er modpart og ikke landinspektøren.

Landinspektørens opgørelse over omkostningerne skal sendes til parterne samtidig med hans erklæring om skelforretningen og en vejledning om, hvordan parterne kan klage over afgørelsen.

Såfremt parterne ikke kan tiltræde landinspektørens afgørelse, men indbringer sagen for retten, er det retten, der skal tage stilling til omkostningsspørgsmålet, jf. bekendtgørelse om skelforretninger §10, stk. 4.

Rekvirenten hæfter for omkostningerne ved skelforretningen, og hvis han synes, at modparten skal betale en del af disse, kan han ikke vente med at begære omkostningerne fordelt af Hegnsynet, indtil han ved, om modparten anlagt sag ved domstolene. Rekvirenten er nødt til at indbringe sagen for Hegnsynet med påstand om, at Hegnsynet skal fastsætte omkostninger i et nærmere angivet forhold.

Nogle Hegnsyn mener, at de står i et underligt dilemma, fordi kompetencen til at fordele omkostningerne ifølge Vejledning om skelforretninger pkt. 8.2, 3 afsnit, ligger hos domstolene, hvis der anlægges sag om skellets placering, og vælger derfor først at indkalde parterne

til hegnsynsforretning, når 8-ugers fristen er gået, og Hegnsynet har fået oplyst, at der ikke af nogen af parterne er anlagt sag ved de almindelige domstole.

Det følger af bekendtgørelse om skelforretninger, §10, stk. 3, at Hegnsynets afgørelse af hver af parterne kan indbringes for domstolene senest 4 uger efter, at afgørelsen er blevet meddelt de pågældende. Der står intet om, at Hegnsynet skal afvente udløbet af 8-ugers fristen, før det træffer afgørelse, men det er et spørgsmål, om Hegnsynet kan behandle en sag om omkostningsfordeling, før det ved, om der er anlagt sag ved retten, og om Hegnsynet kan færdigbehandle en sag, hvis en af parterne efterfølgende anlægger sag om skellets rette beliggenhed.

Bendt Berg antager i Hegnsloven med Kommentarer, 3. udgave 2004, side 265, tredje afsnit, at Hegnsynet skal afvise at behandle en sag om omkostningsfordeling, hvis den anden part efterfølgende – men før 8-ugers fristens udløb – indbringer landinspektørens fastlæggelse af skellet for retten, hvilket svarer til Kort & Matrikelstyrelsens anvisninger i vejledning om skelforretninger, pkt. 8.2, tredje afsnit. Det gælder ifølge vejledningen også, selv om der ikke under retssagen om skellets beliggenhed nedlægges påstand om omkostningsfordeling ved skelforretning.

Vejledningen er ikke bindende for Hegnsynet, der som anført af Bendt Berg i Hegnsloven med Kommentarer, side 208 ff. er et selvstændigt privat

tvistnævn og ikke underkastet instruktionsbeføjelser, hverken fra kommunalbestyrelse eller centraladministration. Det antages dog, at de centrale styrelser kan afgive retligt uforbindende udtalelse om generelle spørgsmål.

Min opfattelse er, at Kort & Matrikelstyrelsens vejledning ikke harmonerer med bekendtgørelsen, der er den primære retskilde, som Hegnsynet skal anvende. Bestemmelsen i bekendtgørelse om skelforretninger §10 stk. 4, hvorefter det er retten, der efter påstand træffer afgørelse om omkostningsspørgsmålet ved skelforretningen, fører ikke til, at en allerede påbegyndt sagsbehandling i Hegnsynet skal afbrydes, og at sagen i stedet afvises, og heller ikke til, at Hegnsynet skal vente med sagsbehandling, indtil man har vished for, at skelforretningen ikke indbringes for retten.

Bestemmelsen må forstås således, at der er hjemmel til for domstolene at tage omkostningsspørgsmålet under påkendelse, uden af dette har været forelagt Hegnsynet, hvilket ellers kunne være naturligt, navnlig hvis Hegnsynet har været til stede under skelforretningen, se bekendtgørelse om skelforretninger §2, stk. 1, 3. pkt. Jeg mener heller ikke, at betragtninger om, at skellet skal være endeligt fastlagt, kan føre til resultatet, fordi det ikke er en nødvendig forudsætning for at fastsætte omkostningsfordeling ved en foretagen skelforretning, i modsætning til hvad der gælder, når Hegnsynet behandler tvister om hegn i eller langs skel.

Hegnsynsforretninger kan i henhold til hegnslovens §34, stk. 3, indkaldes med mindst 8 dages varsel, og denne frist er også gældende for sager om omkostningsfordeling, jf. udstykningslovens §39, stk. 2. Hegnsynet kan således færdigbehandle en sag om omkostningsfordeling inden 8-ugers fristens udløb.

Hvis Hegnsynet påbegynder behandling af en sag om omkostningsfordeling, må denne sag færdigekspederes, selv om en af parterne efterfølgende anlægger sag ved domstolene om skellets rette beliggenhed, medmindre parterne, eller en af dem, begærer sagen henvist til retten.

Hegnsynets afgørelse af omkostningsfordelingen ved skelforretningen kan indbringes særskilt for retten og behandles sammen med hovedsagen om skellets beliggenhed. Principielt kan de to sager behandles hver for sig, men alle praktiske hensyn tilsiger, at begge spørgsmål, skellets beliggenhed og fordeling af omkostninger ved skelforretningen, behandles under samme sag ved byretten.

Hvis den ene part har anlagt sag ved domstolene, før Hegnsynet af den anden part bliver bedt om at tage stilling til omkostningsfordeling, må Hegnsynet efter påstand afvise sagen, hvis omkostningsspørgsmålet er eller vil være en del af sagen om skellets beliggenhed, således at retten i sin dom skal tage stilling til såvel skellets beliggenhed som til fordeling af omkostningerne.

Hvis man forestiller sig, at indklagede i en skelforretning indbringer sagen om skellets rette beliggenhed for domstolene – med den konsekvens, at rekvirenten undlader at anmode Hegnsynet om at fordele omkostningerne – og efterfølgende hæver sagen, før der er afgivet svarskrift og nedlagt selvstændig påstand vedr. omkostninger ved skelforretningen, vil rekvirenten stå tilbage med alle omkostningerne.

Retten vil formentlig i den situation kunne genoptage sagen efter sagsøgte (rekvirenten under skelforretningen) begæring, hvis den fremkommer umiddelbart efter, at sagsøger (indklagede under skelforretningen) har hævet sagen, eller tillade sagsanlæg i henhold til udstykningslovens §36, stk. 4, analogt. Men ellers må rekvirenten anlægge sag ved domstolene med påstand om, at modparten skal betale omkostninger ved skelforretningen. Der er så ikke tale om oprejsningsbevilling i henhold til retsplejelovens §372, stk. 2, eller genoptagelse af sagen, men om et selvstændigt søgsmål, der støttes på, at indklagede under skelforretningen ved sin handlemåde har forhindret rekvirenten i at få omkostningerne ved skelforretningen fordelt af retten eller af Hegnsynet. Sagsanlægget skal ske snarest muligt.

Omkostningsfordelingen kan ikke indbringes for Hegnsynet efter hegnslovens §42, stk. 2, hvis fristen er overskredet, fordi denne bestemmelse

forudsætter, at Hegnsynet har truffet en afgørelse, der skal behandles på ny med den begrundelse, at der er sket væsentlige ændringer af forholdene, hvilket der ikke er tale om ved et for sent sagsanlæg.

Hvad en begæring om omkostningsfastsættelsen skal indeholde

Den, der rekvirerer Hegnsynets bistand til fastsættelse af omkostninger, skal i sin anmodning til Hegnsynet fremsætte en påstand om, hvorledes omkostningerne skal fordeles, ligesom landinspektørens redegørelse med bilag skal vedlægges til Hegnsynet. Hvis der ud over dette materiale er dokumenter, som man mener, Hegnsynet skal tage stilling til, skal de ligeledes vedlægges. Samtidig bør modparten underrettes om, at man har indbragt sagen for Hegnsynet og modtage kopi af begæringen samt de yderligere dokumenter, rekvirenterne vil påberåbe sig.

Herefter skal Hegnsynet foretage en sagsbehandling. Den foregår ligesom alle andre sager ved Hegnsynet ved, at parterne tilsiges enten til en besigtigelse eller et forhandlingsmøde og at parterne under mødet fremsætter deres påstande og begrunder disse, hvorefter Hegnsynet så kan afsige kendelse i sagen, hvis der ikke opnås forlig.

Hvilke omkostninger?

Hegnsynet skal træffe afgørelse om fordeling af de omkostninger, der fremgår af landinspektørens opgørelse. Disse er ikke i sig selv genstand for prøvelse for Hegnsynet. Hegnsynet kan således ikke nedsætte landinspektørens omkostninger, men kun fordele dem.

Hvis parterne under skelforretning har været repræsenteret af advokater, er det et spørgsmål, om advokatudgiften kan medtages i Hegnsynets fordeling af omkostninger.

Efter bekendtgørelse om skelforretninger, §10, stk. 2, kan alene følgende omkostninger medtages:

- Landinspektørens honorar og udlæg.
- Parternes – efter landinspektørens skøn rimelige – udgifter til oplysning om skelforholdene.
- Eventuelle omkostninger ved forkyndelse og indkaldelse af skelforretning.
- Omkostninger ved hegnsynsmænds deltagelse i skelforretning.

Medmindre landinspektøren har medtaget advokatombkostninger under første punkt, er der således ikke hjemmel til for Hegnsynet at fordele advokatombkostninger, der må betales af parterne selv eller af parternes retshjælpsforsikringsselskaber.

Landinspektøren kan kun medtage advokatombkostninger efter påstand og kun i begrænset omfang for arbejde, der selvstændigt har bidraget til oplys-

ning af skelforholdene, fx indhentelse af arkivoplysninger, udredninger, der bidrager med ikke kendt materiale og lignende.

Nogle landinspektører fremsætter i redegørelse for skelforretningen forslag til, hvorledes omkostningerne skal fordeles, formentlig under henvisning til bekendtgørelse om skelforretning §4, stk. 2. Men ifølge denne bestemmelse skal redegørelsen kun indeholde de i bekendtgørelsens §5, stk. 1, nr. 5, anførte oplysninger om, hvem der har rekvireret skelforretningen, hvem der har været indkaldt, hvem der har været til stede, parternes påstande og oplysninger om, hvordan skellet fremtrådte ved indledning af skelforretningen.

Landinspektøren skal således ikke afgive udtalelse om omkostningsfordelingen. Spørgsmålet er, om han kan gøre det og om hans udtalelse kan tillægges betydning. Hvis der under skelforretningen opnås forlig mellem parterne om skellets beliggenhed, vil landinspektøren også forsøge at forlige fordelingen af omkostningerne ved skelforretningen og vil derfor på forhånd overveje spørgsmålet. Men hvis sagen ikke ender med forlig, bør landinspektøren efter min mening undlade at komme med forslag til omkostningsfordeling, da kompetencen ligger hos Hegnsynet eller retten, og eventuel tilkendegivelse bør udgå af sagen.

Fordelingen af Hegnsynets egne omkostninger afgøres ikke efter udstykningsloven, men efter hegnsloven, §41,

stk. 2, jf. §46 og fordeles efter Hegnssynets almindelige principper.

Omkostningerne til Hegnsynet ved en påbegyndt, men senere afbrudt sag om fordeling af omkostningerne ved skelforretningen, må betales af rekvirenten, der kan medtage disse under retssagen og kræve dem godtgjort af modparten eller fordelt sammen med sagens øvrige omkostninger.

Hvorledes skal afgørelsen falde ud?

Af Bekendtgørelse om skelforretninger §10, stk. 3, 3. pkt., fremgår det, at Hegnsynet ved afgørelsen skal tage hensyn til parternes interesse i konstatering af

ejendomsgrænsens rette beliggenhed, herunder baggrunden for og resultatet af skelforretningen.

Det er således ikke uden videre givet, at den, der har vundet sagen, også skal have tilkendt alle omkostningerne, sådan som det er sædvane ved domstolene. I tilfælde, hvor ejendomsgrænsen har været uklar eller hvor hævde har medført, at den matrikulære grænse kan være forrykket, vil det være i begge parter interesse at få skellet fastlagt.

Derfor kan man komme frem til, at en lighedling af omkostningerne er en passende afvejning af de interesser, der har været forbundet med sagen, selv om den ene part endeligt har fået medhold eller i hovedsagen har fået medhold.

Sagens nærmere omstændigheder og parternes optræden kan føre til, at omkostninger fordeles skævt eller til, at den ene part pålægges alle omkostninger. En skelforretning kan fx være nødvendig for at få afbrudt en igangværende hævdeende råden af en nabo, der vedbliver med denne råden, selv om der er fremsat klare og tydelige indsigelser over for den og selv om eksisterende afmærkninger eller afspærringer viser det rette skel. (Hævde afbrydes ikke ved påtale, men ved retsskridt eller effektive fysiske hindringer).

I et sådant tilfælde vil det være rimeligt, at hovedparten af omkostninger eller alle omkostningerne pålægges den nabo, der handler retsstridigt, men selv dette er ikke nødvendigvis den rette afvejning, fordi den råden, der fører

til ejendomshævd, kan være udøvet af flere efter hinanden følgende ejere, således at den seneste ejer måske er i ganske god tro med hensyn til skellets rette beliggenhed, eller må regne med, at det er hævdvundet, og den, hvis rettigheder krænkes, har været søvngig og sløv i en lang periode, eller har af fundet sig med tidligere ejeres råden og først over for den ny nabo fremsætter indsigelser.

Tilsvarende kan en part, der begærer skelforretning for at få fastslået hævd, men helt åbenbart ikke har erhvervet ejendomsret, få pålagt alle omkostninger.

Er det entydigt i den ene parts interesse at få fastlagt skellet, fx fordi der skal ske udstykning, salg eller bebyggelse på ejendommen, er det rimeligt, at denne nabo skal betale alle omkostninger. Hvis fx hans interesse i at få fastlagt skellet skyldes et ønske om at opføre et byggeri så tæt ved skel som muligt, kan skelfastsættelsen måske betragtes som en del af byggesagens omkostninger.

Men også her må Hegnsynet vurdere, hvorledes tvisten mellem naboerne er opstået og prøve at afbalancere interesserne i at få skellet fastlagt. Hvis offentlige myndigheder, koncessionerede selskaber mv. anmoder om skelforretning med offentlige formål for øje, vil de som udgangspunkt skulle bære alle omkostninger ved skelforretningen.

Det følger af ovenstående, at Hegnsynet skal foretage en rimelighedsvurdering og en vurdering af de interesser,

der på begge sider er involveret.

Hegnsynet foretager en forholds-mæssig fordeling af omkostningerne, dvs. at Hegnsynet skal angive de brøker, hvori omkostningerne skal fordeles.

Det er noget anderledes ved tvisten for domstolene, fordi en fastlæggelse af skellet i overensstemmelse med landinspektørens erklæring eller en ændring af dette i overensstemmelse med sagsøgers påstand i højere grad indebærer, at den ene part taber og den anden vinder eller i det væsentlige vinder, således at omkostningerne her skal pålægges den tabende part. Men også her kan dommeren reducere omkostningerne ved at ophæve dem (det betyder, at hver part betaler egne omkostninger) ud fra rimelighedsbetragtninger eller fastsætte en fordeling af disse. Retten kan fastsætte beløb, som den ene part skal betale til den anden i stedet for at angive de forhold, hvori omkostningerne skal fordeles. Bekendtgørelse om skelforretninger §4 synes at forudsætte, at fordeling af omkostninger ved skelforretningen ikke behøver at følge den omkostningsfordeling, en dommer kommer frem til vedrørende tvisten om skellets beliggenhed.

Forhandlingsmaksimen

Hegnsynet kan ikke ved fastsættelse af omkostninger gå ud over parternes påstande, og Hegnsynet kan kun tage hensyn til det, der er sagt under skel-

forretningen, altså de anbringender (argumenter), som parterne har fremsat til støtte for deres påstande. Det er som udgangspunkt ikke Hegnsynets opgave at oplyse sagen, og manglende oplysninger fra den ene parts side kan føre til, at resultatet går ham imod, selv om dette ikke burde være sket.

Hegnsynet kan dog stille spørgsmål til parterne, herunder spørgsmål om, hvorledes deres påstande og anbringender skal forstås, og derved i nogen grad afbøde virkningerne af, at parterne ikke har sagkyndig bistand. Er parterne på den anden side repræsenteret af advokater, bør Hegnsynet kun fremsætte opklarende spørgsmål, hvis man ønsker en påstand eller et anbringende præciseret.

Forlig eller kendelse

Også i spørgsmålet om fordeling af omkostninger ved skelforretninger kan Hegnsynet mægle forlig. I mangel af forlig skal der afsiges en kendelse. Denne kendelse kan indbringes for domstolene inden 4 uger. Kendelsen skal indeholde klagevejledning.

Litteratur:

Lars Ramhøj:

Udstykningsloven med Kommentarer, 1992, side 240 ff.

Lars Ramhøj:

Hvor ligger skellet, 1998, side 214 ff.

Bendt Berg:

Hegnsloven, 3. udgave 2004, side 208 ff. og side 265.

Bendt Berg:

Landinspektøren 1995 nr. 3, side 430-432.

„SPØRG BARE“

Hegnsynsformænd kan i nogen udstrækning få rådgivning ved henvendelse til:

Tidl. formand, Svend Gunnar Kofoed-Dam, tlf. 5649 6173,

E-mail: sv.gunnar@dlgmail.dk og FødevarerErhverv, tlf. 3395 8000

Vedr. Mark og Vejfreds-spørgsmål kan henv. ske til:

Holger Engvang, Rølkjær 19 D, Askov, 6600 Vejen. Tlf. 75 36 58 20

(helst mellem kl. 9 og 12)

Lov om Mark- og Vejfred er i 2006 optrykt i RET & SKEL, blad nr. 108.

Endvidere står foreningens bestyrelse altid til rådighed for en drøftelse af hegnsynsspørgsmål.

Foreningens hjemmeside med diverse links findes på

www.hegnsyn.dk

Regionsmødet 2009

BREVKASSE

v. Adv. Jørgen Jørgensen

Spørgsmål om Inhabilitet

På regionsmødet på Hejse Kro den 31. oktober 2009 spurgte en deltager om, hvornår der forelå inhabilitet for en hegnsynsmand, ligesom det blev diskuteret, om formanden for Hegnsynet forud for en hegnsynsforretning ved henvendelse til klageren skulle søge at få fastlagt tvistens nærmere karakter og omfang.

Svar

Det fremgår af hegnslovens § 31, at et medlem af Hegnsynet er inhabil, hvis han selv er part i sagen eller nært beslægtet med en af parterne, eller hvis han er afskediget som hegnsynsmand.

Herudover kan konkrete forhold føre til inhabilitet, fx venskab, uvenskab, forretningsforhold og lignende mellem et hegnsynsmedlem og en af sagens parter eller parternes eventuelle rådgivere.

Hvis formanden eller et medlem af Hegnsynet har været tæt på at tage stilling til sagen på forhånd eller har hjulpet

med venlig rådgivning, fører dette også til inhabilitet.

Medlemmer af Hegnsynet skal undlade at tale med parterne om sagen, før denne foretages. Eventuelt opklarende spørgsmål eller konkretisering på forhånd bør overlades til hegnsynssekretæren eller ske under hegnsynsforretningen, der måske så må udsættes, for at parterne kan tage stilling til det, der fremkommer eller fremskaffe de oplysninger, der mangler.

Indvendingen herimod vil være, at det bliver dyrt for parterne, hvis Hegnsynet er så formelt, men det er efter min opfattelse at foretrække frem for diskussionen om inhabilitet. De fleste klager vil i øvrigt være dækket af en retshjælpsforsikring.

Mange hegnsynsformænd eller medlemmer af et Hegnsyn har været udsat for, at parterne efterfølgende ville diskutere Hegnsynets kendelse. Det skal man helt undlade og blot henvise til den klagevejledning, der er fulgt med kendelsen.

*Med venlig hilsen
Jørgen Jørgensen*

Foreningens hjemmeside

Kig jævnligt på foreningens hjemmeside på Internettet

- det gør 1000 andre hver måned.

Du finder den på adressen: www.hegnsyn.dk

Her kan du bl.a. hente en masse om hegnsloven, mark- og vejfred, skelforretninger m.v. Du kan også hente bladet "Ret og Skel" og blanketter, som du kan printe ud og bruge. Samtidig kan du finde nyttige navne og adresser sammen med links til en masse oplysninger.

Webmaster: Torben Østerbæk, tlf. 98271738

Henvend dig til forretningsføreren!

Vedr. Ret & Skel

- når det ikke skal fremsendes mere, eller det skal sendes til en anden person
- Ved adresseændringer
- ekstra eksemplar ønskes, eller tegning af et abonnement (koster i begge tilfælde kr. 100 pr. år).

Alt dette, og meget mere, tager forretningsføreren sig af. Derfor - ram plet første gang ved at ringe eller skrive til:

Bent Jensen, Mylius Erichsens Vej 23, 7400 Herning

Tlf. 9722 0397 - E-mail: bentjensen@hegnsyn.dk

eller via foreningens hjemmeside: hegnsyn.dk

Afsender

Bent Jensen,
Mylius-Erichsens Vej 23,
7400 Herning

POST

B

PP

DANMARK

Glædelig jul & godt nytår